

ΟΛΑ ΤΑ ΠΑΙΔΙΑ ΣΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

All Children in Education

Ένα πρότυπο πλαίσιο ένταξης παιδιών
προσφύγων/μεταναστών στην τυπική εκπαίδευση

Το πρόγραμμα «Όλα τα Παιδιά στην Εκπαίδευση» υλοποιήθηκε από το Σεπτέμβριο του 2021 μέχρι τον Ιούνιο του 2024, υποστηρίζοντας συνολικά **25.904** παιδιά. Ξεκίνησε με την υπογραφή τριετούς Μνημονίου Συνεργασίας μεταξύ του Υπουργείου Μετανάστευσης και Ασύλου και της UNICEF Greece.

Το πρόγραμμα υλοποιήθηκε στο πλαίσιο της θεσμικής ευθύνης της Πολιτείας για την ένταξη παιδιών με προσφυγικό/μεταναστευτικό υπόβαθρο στη δημόσια εκπαίδευση, μέσω δράσεων που ενίσχυαν την πρόσβαση, την ελληνομάθεια και την εκπαιδευτική ετοιμότητα παιδιών 4–17 ετών. **Με το 75% των μαθητών/-ριών του ACE να φοιτούν σταθερά στην τυπική εκπαίδευση και στοχευμένες δράσεις αποτροπής της σχολικής διαρροής** το πρόγραμμα αποτέλεσε κρίσιμο εργαλείο κοινωνικής συνοχής, σύμφωνα με τις αρχές του κράτους δικαίου και του ευρωπαϊκού κεκτημένου. Παράλληλα, προώθησε τις αρχές του ευρωπαϊκού πολιτισμού, του σεβασμού των θεσμών και των δικαιωμάτων, με έμφαση στην παιδική προστασία, την ισότητα των φύλων και την ψυχοκοινωνική στήριξη.

ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟΙ ΑΞΟΝΕΣ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

- Προετοιμασία για την τυπική εκπαίδευση και υποστήριξη με την εγγραφή στο δημόσιο σχολείο, σε συνεργασία με τους Συντονιστές Εκπαίδευσης Προσφύγων.
- Διδασκαλία ελληνικής και αγγλικής γλώσσας, με προετοιμασία για πιστοποιήσεις γλωσσομάθειας.
- Μαθήματα STEAM (Επιστήμες, Τεχνολογία, Μηχανική, Τέχνες, Μαθηματικά).
- Ενισχυτική διδασκαλία προσαρμοσμένη στις ανάγκες της τυπικής εκπαίδευσης, συμπεριλαμβανομένης της προετοιμασίας για ενδοσχολικές προαγωγικές εξετάσεις και Πανελλαδικές εξετάσεις.
- Δράσεις για την κατανόηση του ευρωπαϊκού τρόπου ζωής, την ενίσχυση των δεξιοτήτων δημοκρατικού πολιτισμού, και την προώθηση της έμφυλης ισότητας.
- Εκπαιδευτική προετοιμασία για παιδιά προσχολικής ηλικίας (4-5 ετών).
- Ψυχοκοινωνική υποστήριξη και παραπομπή σε εξειδικευμένες υπηρεσίες, βάσει αναγκών.
- Υποστήριξη γονέων μέσω ομάδων ενδυνάμωσης του γονικού ρόλου.
- Εργαστήρια εργασιακής ετοιμότητας σε εφήβους, με έμφαση στους ασυνόδετους ανηλίκους.

ΜΕΤΡΗΣΙΜΑ ΕΠΙΤΕΥΓΜΑΤΑ Η ΕΠΙΤΥΧΙΑ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΣΕ ΑΡΙΘΜΟΥΣ

25.904 παιδιά
ωφελήθηκαν από το πρόγραμμα

Το **75% των παιδιών** εγγράφηκε και παρακολούθησε συστηματικά την **τυπική εκπαίδευση**.

4.642 παιδιά
υποστηρίχθηκαν για
εγγραφή στο δημόσιο
σχολείο

8.322 παιδιά
έλαβαν δομημένη
ψυχοκοινωνική υποστήριξη

6.261 παιδιά
ασυνόδευτα ή
διαχωρισμένα

521 παιδιά
παραπέμφθηκαν σε
εξειδικευμένες υπηρεσίες
(ΚΕΔΑΣΥ, Ιατρικές κ.ά.)

284 παιδιά
με αναπηρίες

ΕΘΝΙΚΟ ΕΡΓΟ ΜΕ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ

Το πρόγραμμα υλοποιήθηκε από τη UNICEF Greece και τους εξειδικευμένους φορείς εταίρους της:

Οργανώσεις με εμπειρία στην εκπαίδευση παιδιών με προσφυγικό/μεταναστευτικό υπόβαθρο (ARISIS, DRC, ΕΛΙΞ, ΜΕΤΑδραση, SolidarityNow)

Ελληνικά ΑΕΙ (Αθηνών, Πατρών, Θεσσαλονίκης, Θεσσαλίας)

Η ανάπτυξη του εκπαιδευτικού υλικού πραγματοποιήθηκε σε συνεργασία με το **Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής (ΙΕΠ)** του Υπουργείου Παιδείας, Θρησκευμάτων και Αθλητισμού.

Το έργο συγχρηματοδοτήθηκε από την Ευρωπαϊκή Ένωση (DG HOME), διασφαλίζοντας την πλήρη συμμόρφωση με τους κοινοτικούς κανόνες και τους εθνικούς στόχους δημόσιας πολιτικής.

ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΗ ΚΑΛΥΨΗ ΕΘΝΙΚΟ ΑΠΟΤΥΠΩΜΑ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

Ιδρύθηκαν **34 Κέντρα Μελέτης & Δημιουργικών Δραστηριοτήτων** σε **Δομές Φιλοξενίας του ΥΜΑ** (ΕΔΠΦΑΑ, ΚΥΤ, ΚΕΔ) και τον αστικό ιστό

Κεντρική Μακεδονία (8 Δομές & Θεσσαλονίκη)
Ήπειρος (3 Δομές & Ιωάννινα)
Δυτική Ελλάδα (2 Δομές)
Ανατολική Μακεδονία & Θράκη (3 Δομές)

Αττική (4 Δομές & Αθήνα)
Κεντρική Ελλάδα (4 Δομές)
Πελοπόννησος (1 Δομή)

Νησιά του Αιγαίου & Κρήτη (5 Δομές & Ηράκλειο Κρήτης)

Η επανεκκίνηση των δράσεων θα διασφαλίσει τη θεσμική συνέχεια ενός προγράμματος που ενώνει την ανθρωπιστική ευθύνη με την κοινωνική ένταξη και την εθνική σταθερότητα.

ΑΝΑΓΚΗ ΓΙΑ ΣΥΝΕΧΙΣΗ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

Η αναστολή του προγράμματος έχει αφήσει ένα κρίσιμο θεσμικό, κοινωνικό και εκπαιδευτικό κενό, ιδιαίτερα για τα πιο ευάλωτα παιδιά. Συγκεκριμένα για τους εξής λόγους:

- Το δημόσιο σχολείο **στερείται πλέον μιας θεσμοθετημένης “γέφυρας ένταξης”** που διασφάλιζε την ομαλή μετάβαση των παιδιών στην τυπική εκπαίδευση. Το πρόγραμμα μείωσε δραστικά τη σχολική διαρροή και τη γνωστική και κοινωνική περιθωριοποίηση και ενίσχυσε την ισότιμη πρόσβαση των παιδιών στην εκπαίδευση.
- Τα παιδιά πρόσφυγες/μετανάστες στερήθηκαν ένα **οργανωμένο πλαίσιο ολιστικής υποστήριξης** για την εκπαιδευτική και κοινωνική τους ένταξη. Πολλά εξ αυτών **δε διαθέτουν τις γνωστικές ή γλωσσικές δεξιότητες** για να μελετούν αυτόνομα ή να κατανοούν το περιεχόμενο και τις απαιτήσεις του ελληνικού δημόσιου σχολείου, με αποτέλεσμα να εντείνεται η εκπαιδευτική ανισότητα.
- **Τα κορίτσια διατρέχουν υψηλότερο κίνδυνο σχολικής διαρροής**, ιδιαίτερα σε περιβάλλοντα που δεν προσφέρουν ίσες ευκαιρίες συμμετοχής στις εκπαιδευτικές διαδικασίες.
- Οι **οικογένειες χάνουν έναν δομημένο μηχανισμό παιδαγωγικής και ψυχοκοινωνικής υποστήριξης**, που λειτουργούσε συμπληρωματικά ως πυλώνας παιδικής προστασίας και ενίσχυσης του γονικού ρόλου.
- Τα **ασυνόδευτα ανήλικα** που διαμένουν σε Κέντρα Φιλοξενίας Ασυνόδευτων Ανηλίκων (ΚΦΑΑ) **δεν λαμβάνουν πλέον ενισχυτική διδασκαλία** σε βασικά γνωστικά αντικείμενα των θετικών επιστημών.
- Ανεστάλη η κεφαλαιοποίηση των αποτελεσμάτων του προγράμματος που θα μπορούσαν να αξιοποιηθούν για την **ανάδειξη της τεχνογνωσίας της Ελλάδας στον τομέα της μη τυπικής εκπαίδευσης** και της εκπαιδευτικής υποστήριξης παιδιών με προσφυγικό/μεταναστευτικό υπόβαθρο.
- Η συμμετοχή των παιδιών στο πρόγραμμα λειτουργούσε **πολλαπλασιαστικά στην κοινωνική και γλωσσική ενδυνάμωση των οικογενειών τους**, ενισχύοντας σταδιακά την **κοινωνική τους ένταξη**.
- Η σταθερή παρουσία εκπαιδευτικών δράσεων στις Δομές Φιλοξενίας δεν ενίσχυσε μόνο την ακαδημαϊκή πρόοδο των παιδιών, αλλά **λειτουργήσε ως σύνδεσμος για τη συνοχή και την εύρυθμη λειτουργία των δομών**. Παράλληλα, αποτέλεσε σημείο αναφοράς για ζητήματα παιδικής προστασίας, ενισχύοντας την έγκαιρη αναγνώριση και διαχείριση ευαλωτότητας.

Είναι ενδεικτικό ότι το ποσοστό των παιδιών σχολικής ηλικίας που είναι δικαιούχοι διεθνούς προστασίας, και παρακολουθούν την τυπική εκπαίδευση **μειώθηκε δραματικά – από 74% το 2023, σε μόλις 57% ήδη το 2024**[1]. Η μείωση αυτή υποδηλώνει ότι χωρίς στοχευμένη εκπαιδευτική παρέμβαση, η ένταξη δεν μπορεί να θεωρείται δεδομένη.

ΙΣΤΟΡΙΕΣ ΕΝΤΑΞΗΣ

Η ΑΞΙΑ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΟΛΑ ΤΑ ΠΑΙΔΙΑ ΣΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Από το 2021 μαθητές και μαθήτριες που διέμεναν σε Δομές Φιλοξενίας του ΥΜΑ υποστηρίχθηκαν από το πρόγραμμα ACE για να συμμετάσχουν ισότιμα και με υπερηφάνεια στις μαθητικές παρελάσεις στις Εθνικές επετείους.

Ο Ντάνιελ υποστηρίχθηκε μέσα από τα μαθήματα γλωσσομάθειας και ενεργούς πολιτειότητας στην Αθήνα και υποδείχθηκε από το SolidarityNow και επιλέχθηκε να αποτελέσει μέλος του 'Advisory Board of the EU Children's Participation Platform'.

Η Ρόγια ενδυναμώθηκε μέσα από τις δράσεις του SolidarityNow στο ΕΔΠΦΑΑ Θήβας, δίδαξε ζωγραφική σε άλλα κορίτσια, μιλώντας τους για τη δύναμη και τη φωνή των γυναικών μέσα από την τέχνη. Κατόρθωσε να συνεχίσει τις σπουδές της σε Σχολή Καλών Τεχνών. Το πρακτορείο Reuters της έκανε αφιέρωμα.

Παιδιά με αναπηρίες υποστηρίχθηκαν ολιστικά μέσω του προγράμματος σε όλα τα ΚΜΔΔ, με παραπομπές στο ΚΕΔΑΣΥ για διαγνωστική εκτίμηση και ένταξη σε κατάλληλες σχολικές μονάδες (ειδικά σχολεία), δημιουργία εξατομικευμένων προγραμμάτων εκπαιδευτικής και ψυχοκοινωνικής παρέμβασης για τα ίδια και τις οικογένειές τους και ταυτόχρονη ευαισθητοποίηση των συνομηλίκων τους για την καλλιέργεια ενσυναίσθησης και υποστηρικτικών στάσεων μέσα στην τάξη.

